

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Frid. Adolphi Lampe S. S. Theol. Doct. Ej. Et Hist. Eccl.
Professoris Ordinarii, Delineatio Theologiæ Activæ**

Lampe, Friedrich Adolph

Herbornæ Nassaviorvm, 1728

Caput V. De Conversione ab Amore illegitimo, qui reipsa impurum Odium
est, ad Amorem legitimum Dei, nostri ipsius & Proximi, in quo vera
Sanctitas consistit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-28501

CAPVT QVINTVM.

De Conversione ab Amore illegitimo, qui reapsa impurum Odium est ad Amorem legitimum Dei, Nostri ipsius & Proximi, in quo vera Sanctitas consistit.

SUMMARIUM.

Post Indicatum Capitis hujus cum precedenti nexum §. 1. agitur

I. De ODIŌ PERVERSO 2 --- II. Illius ostenditur

A. Natura 2 --- II.

1. Per definitionem 2.

2. Per ejus deductionem 3 --- II. qua enarrat

a. Objectum hujus odii 3. 4.

b. Actum ejus 5 --- II. qui consideratur

α. In se 5. 6.

β. Relate ad diversa objecta 7 --- II.

℞. In abstracto 7.

℥. In concreto 8 --- II. quo pertinet

a. Odium Dei 9.

b. Odium Sui ipsius 10.

ε. Odi-

c. Odium Proximi 11.

B. Iniquitas 12.

II. DE AMORE RATIONALI 13 --- 52. cuius
jussus itidem docetur

A. Natura 13 --- 46.

1. Per definitionem 13.

2. Per ejus deductionem 14 --- 46. quae ostendit

a. Objectum hujus amoris 14 --- 20.
spectatum

α. In abstracto 14.

β. In concreto 15 --- 20.

b. Actum ejus 21 --- 46. qui consideratur

α. In se 21 --- 25.

N. Per descriptionem 21.

Γ. Per illustrationem ejus, quatenus
consistit in SANCTITATE
22 --- 25. Hujus

a. Definitio datur 22. 23.

b. Deductio definitionis additur
24. 25.

β. Relate ad diversa objecta 26 ---
46. Illa conferuntur

N. In abstracto 26.

Γ. In concreto 27 --- 46. Hic

a. Singula objecta percontantur 27.
--- 45. Unde resultat

α. AMOR DEI 27 --- 37.
Illius

† Definitio proponitur 27.

†† Latius deducitur 28 ---
36. in hac deductione

* UNI●

- * UNIO ut formalis actus
consideratur 28 --- 30.
- ** Actus specialiores, quos ille
involvit, adduntur 31--36.
- » Communes 31 - - 33.
- » Secundum gradus distincti
34 --- 36.
- ††† Criteria adduntur 37.
- b. AMOR SUI IPSIUS 38--40.
cujus datur
 - † Definitio 38.
 - †† Deductio 39.
 - ††† Per criteria distinctio 40.
- c. AMOR PROXIMI 41 --- 44.
cujus
 - * Definitio datur 41.
 - ** Deductio 42. 43.
 - *** Limitatio 44.
- d. AMOR ALIARUM CREATU-
RARUM 45.
b. Nexus eorum ostenditur 46.
- B. Momentum 47 --- 52.
 1. Relate ad totam virtutum catenam 47.
 2. In se 48 --- 52. sive consideretur
 - a. Actus amoris in abstracto 48.
 - b. Sive secundum singula objecta 49 -- 52.

I.

Posteaquam *Conscientie* novam *Lucem* vera *Con-*
versio mediante *Fide* intulit, quando illam
ex mala bonam reddidit, ad intimum porro ani-
mæ fundum quasi penetrat, atque ipsam *Volun-*
ratis

ratis propensionem fanat, dum odio, quo laborat, tanquam igne infernali, extincto, Ignem cœlestem atque purum recti Amoris ei infert.

II. Quamvis Lib. I. cap. 8. §. 9. sq. heterogeneo quodam Amoris genere, *Philautia* nempe, quam inter Vitia Cardinalia adnumeramus, *Voluntatem* peccatoris a natura occupatam esse supponamus; nihilominus, quoniam ita se amando, sui ipsius infensissimus reapse hostis est, formam Voluntatis, qua illa ante Conversionem est deturpata, ODIUM, sive ἐχθρὰν inimicitiam Eph. 11. 14. Col. 1. 21. esse censemus. Cum autem Odium etiam legitimum dari §. 46. moneamus, hic odium impurum intelligimus, quod denotat illum voluntatis in peccatore habitum, quo ab omni vero bono abhorrens, unice in id, quod malum est, tendit.

III. Objectum Odii irrationalis in abstracto consideratum est, quicquid sub nomine veri Boni proposuimus, tam Summi Lib. I. cap. 7. §. 6. sq. quam subordinati §. 20. sq. Hinc peccator est osor boni Amos. 111. 2. & lucis Joh. 111. 20.

(1) Odit Bonum summum, quia veræ atque æternæ beatitudinis curam abjecit. Licet enim aliqua ratione eam videatur, diligere, falso tamen ejus conceptu laborat, & Bonis nauci eam postponit, quod reapse est odisse.

(2) Odit etiam media, quæ subordinati Boni rationem habent, quoniam est osor disciplina Ps. L. 17. scientiæ & eruditionis Prov. 1. 22. 29. v. 12. adeoque illius Legis, quæ unicam viam ad Bonum, ac veram mediorum ad summam felicitatem ducentium catenam exhibet Joh. VI. 60.

O

Et

Et quamvis *Bona* saltem *temporalia* in pretio apud eum videantur esse, illa ipsa tamen *odit*, qui pessimo abusu corrumpit.

IV. Eousque Odium hoc exarsit, ut in *concreto* quoque contra illa *subjecta* feratur, quae Boni hujus proximæ causæ sunt, unde triplex *odium* capitale, *Dei*, *Sui ipsius*, & *Proximi*, nascitur.

(1) *Odium Dei* Scriptura peccatori tribuit Exod. xx. 5. Num. 10. 35. Deut. xxxii. 41. Pl. lxxviii. 2. Pl. cxxxix. 21. Rom. viii. 7.

(2) Ut *osorem Sui ipsius* considerat, dum *lesionem anime sue* ei imputat Prov. viii. 36.

(3) *Odium Proximi* objicitur Tit. iii. 3. Gal. v. 26.

V. Actus ipse hujus *Odi* duo comprehendit, & *aversionem* voluntatis a vero Bono, & *defixionem* ejus in Malum, quod sub specie Boni obversatur. Hinc Scriptura cum *rejectione Boni*, electionem & *seclationem Mali* sæpe conjungit Amos. iii. 2. Pl. cix. 17. Matth. vi. 24. Quod etiam cum natura voluntatis convenit, quæ semper actiuosa est. Cum autem omnis actiuositas requirat objectum, circa quod occupatur, hinc sequitur, quod qui *non vult Bonum*, necessario *velit Malum*.

VI. Hoc vult Scriptura, quando peccatori tribuit IMPURITATEM, *הַטְּמָא*, *Ακαθαρσίαν*, *Μιασμόν*, *Μολυσμόν*, qua *חַטָּא*, *פְּגוּלָה*, *κοινός*, *communis* redditur. Vocibus enim his ex impuritate typica factorum ante Christum petitis talis separatio a cultu divino designabatur, qua quis & per avulsionem a Deo extra communionem cum

cum eo rejectus, & communione cum opposita re immunda inquinatus est.

VII. Relate ergo ad Bonum *in abstracto* consideratum *odium* hoc involvit:

(b) Quoad *Bonum summum*, quod peccator abhorreat ab eo, in quo essentia ejus consistit, nempe a *glorificatione Dei*, qua nihil magis inuisum carni est, & propendeat in tales actiones, quibus Gloria Dei obscuratur Joh. VIII. 44.

(2) Quoad *Bona subalterna*,

(a) Quod refugiat ab omnibus Bonis tam spiritualibus quam corporalibus, quæ ac *quatenus* media ad glorificationem Dei esse queunt, sigillatim a *Lege Dei*, quam ut jugum intolerandum abominatur, unde dicitur *non amare veritatem* 2. Theff. II. 10. Adde Job. XXI. 15. Exod. V. 2.

(b) Quod illa præcise amet, & in iis delicitur, quæ magis magisque ineptum ad Gloriam Dei reddere possunt, *suas vias* eligendo atque in illis seipsum *benedicendo* Deut. XXIX. 18. 19.

VIII. Quoniam autem Bonum *in concreto* peccatori obversans triplicem Odii ejus faciem constituit, hinc sigillatim perpendendum, quousque *Odium Dei, Sui ipsius & Proximi* peccatorem deturpaverit.

IX. *Odium Dei* quamvis a quibusdam extenuetur, nihilominus vere peccatorem implevit. Nam

(1) Hæc prima omnis perversitatis in peccatore Radix. Causa enim Odii, quo fertur in quamcunque rem, non est alia, quam quoniam illa relationem ad Deum habet. Posset sane pec-

cator amare *salutem* suam, nisi illa in glorificatione Dei consisteret; *Legem*, nisi illa Deum supra omnia amandum esse suaderet; *seipsum*, nisi Dei gloriae suam postponere deberet; *proximum*, nisi imaginem Dei in ipso deberet diligere; denique & *multa alia Bona*, nisi eorum tantum inter Bona reputari mererentur, quatenus ad gloriam Dei idonea reddunt.

(2) Qui Deum *non amat*, ille cum odio habet Matth. xii. 30. Luc. xi. 23. Jam vero, quis ausit inficiari, quod peccator Deum *non amet*?

(a) Scriptura exerte dicit. quod *Deum non velit* Ps. lxxxii. 12. & quod *amor Dei in eo non sit* 1. Joh. ii. 15.

(b) Quomodo Deum amaret, cujus cogitationes procul a Deo sunt, qui *Dei obliviscitur* Ps. l. 22.

(c) Vincula pacis & communionis cum Deo rupta sunt, unde *sine Deo* vivit Ephes. ii. 12.

(d) Nihil desiderabile in Deo invenit, quamdiu eum ut reconciliatum in Christo considerat, sed potius ut iratum Judicem.

(e) Nihil ex sincero Dei amore ad ejus gloriam unice agit Matth. xxv. 45.

(3) Dum Legem Dei odit, Deum ipsum odit.

(4) Quicquid actus hujus *odii* comprehendere potest, id omne in peccatore occurrit.

(a) Aversatur summam perfectionum divinarum gloriam, per quas Deus amabilis & Summi Boni Fons est, sigillatim *Sanctitatis*, quæ summam Dei decentiam constituit, idque tum mente verum de Deo conceptum pervertens Ps. xiv. 1. l. 21. tum factis honorem Dei abnegans Rom.

Rom. II. 23. 24. tum aliquando verbis profanis Deo repugnans Ies. II. 9. VIII. 21.

(b) Maximo impetu id appetit, quod gloria divina contrariatur, *tenebras magis diligens, quam lucem* Joh. III. 19. *amans fatuitatem* Prov. I. 22. *mundum* 1. Joh. II. 15. &c.

(5) Non solum immediate Deum in se odit, sed etiam mediate in aliis. Nam

(a) Aversatur illos, in quibus *imago Dei* relucet Joh. xv. 18. 19.

(b) Amat *osores Dei* 2. Chron. XIX. 2. *amicitiam cum mundo* exercet, quæ est *inimicitia Dei* Jac. IV. 4.

X. Odio *sui ipsius* est impletus. Illud enim *aversatur*, sine quo nullam spem veræ Beatitudinis fovere potest, quia extra Deum nihil est, quod perficere peccatorem potest. Illud ab altera parte appetit, quod tam *physice* quam *moraliter* omnem ejus perfectionem destruit, adeoque cum summa ejus infelicitate conjunctum est Ps. CIX. 17. Prov. V II. 36.

XI. Quod *Proximum* itidem odio habeat, ex eo liquet, quia *hinc* abhorret a communione tali cum Proximo, qua & *animam* Proximi lucrari & ab eo auxilium in *glorificando* Deo expectare potest; *inde* autem talem cum Proximo intendit *societatem*, qua Proximum, proculcata vera ejus dignitate, suæ pravæ concupiscentiæ subjiciat, atque hoc pacto aut se cum Proximo, aut alterutrum *eternum infelicem* reddat. Quod quum obtinere plene nequit, in odia atque inimicitias externas prorumpit, eo enitens, ut si non *animam*, saltem *corpus* proximi perdat. Unde faci-

le est dijudicatu, quid de *apparente* Proximi *di-
lectione*, quæ in irrogenitis sæpe occurrit, cen-
sendum sit.

XII. Quam horrenda sit hæc Voluntatis hu-
manæ catastrophæ, liquët;

(1) Quoniam naturæ Dei; nostri, rerumque
omnium adeo contraria est, ut omnem rerum
ordinem relate ad nos plane evertat.

(2) Quoniam vera est *Diaboli imago*, cui per
tale *odium* in *πονηρία* *malicia* per emphasin similes
peccatores evadunt.

(3) Quoniam maxime omnium cum Statu gra-
tiæ directe pugnat. Aliorum vitiorum radica-
lium semina in ipsis credentibus supersunt; hoc
non item. *Tepor* quidem in Amore obrepere;
sed *odium Lucis*, qua talis, residuum manere
non potest.

(4) Quoniam sic idem etiam exitus indubitato
omnes manet, quoniam hostium suorum Deus
quoque *hostis* est Deut. xxxii. 43. Jes. lix. 17.
18. Nah. i. 2. &c.

XIII. AMOR, *ἀγάπη*, quam vocem Scriptura
præfert, quoniam proxime Hebræo אהבה &
אהבה convenit, licet sensum medium habeat,
adeoque & circa objectum perversum versari pos-
sit, in N. T. tamen, etiam ubi absolute ponitur,
sensum bonum fundit, atque de objecto legitimo
est intelligendus Rom. xiiii. 10. 1. Cor. viii.
1. xiiii. 1. 13. Eph. i. 4. 1. Tim. i. 5. 1. Joh. iv.
7. 8. Ratio ex præcedentibus liquet, quia quic-
quid a vero objecto Amoris abludit, odium est,
& hominem infelicem reddit. Intelligimus ergo
per *Amorem* hic illum *Spiritus sancti efficacia* in cre-
denti-

dentibus productum habitum, quo in communione cum vero bono rite seu acquirenda seu exercenda & conservanda sunt occupati.

XIV. Objectum ergo Amoris sancti & proprie dicti abstracte consideratum nonnisi *verum Bonum* est. *Querite Bonum : amate Bonum* Amos. v. 15. Confer Mich. vi. 8. Psalm xxxiv. 13. Unde etiam tam late se dividit hic *Amor*, quam late patet *Bonum*, quod ostendimus Lib. I. cap. 7. §. 5. sq. Adeoque

(1) Primo & per se amandum est *Bonum summum* idque illo Amoris gradu, qui nonnisi Bono summo debetur.

(2) Porrotamen & *Bona subordinata* sunt amanda, non propter se, sed propter relationem, quam ad Bonum summum habent, & in eo ordine, in quo occurrunt. Omnia ergo *Media* salutis huc pertinent, inter quæ excellit *Lex Dei*. Pl. cxix. 97. 113. 163. 164. Unde simul liquet, quomodo hic Amor in ipsum Bonum summum recidat.

XV. In *concreto Fons* primus atque universalis *omnis Boni* est solus *Deus* l. cit. §. 7. 8. Et qua talis obversari debet unicuique ipsum amanti. Crude enim meditantur, qui Deum propter summam ejus *Excellentiam*, nullo respectu ad ejus *Bonitatem* habito, amare jubent.

XVI. Specialius illum, quem Verbum Dei *amandum* præscribit, vocat יהוה אלהים *Jehova* Deum tuum Deut. vi. 5. x. 12. &c. & illud, quod in eo amandum est, appellat *nomen Jehova* Psalm. v. 12. Lxix. 37. Jes. lvi. 6. inde colligimus.

(1) Quod Deus hic debeat considerari ut talis, qui se maxime amabilem in opere salutis peccatori exhibet.

(2) Quod *Amor Dei* omnes personas SS. Trinitatis pro objecto habeat, quibus fideles per fidem sunt desponsati *Jes. LIV. 5. Hos. II. 19. 20.* Hinc laudatur

(a) Amor Patris *Rom. VIII. 28.*

(b) Amor Filii, qui omnium frequentissime sigillatim inculcatur. Hic est, *quem anima Sponse diligit Cant. I. 7. III. I. 2.* Adde *1. Petr. I. 8. Eph. VI. 24. &c.*

(c) Amor Spiritus sancti *Eph. IV. 30.*

XVII. Cum autem Deus per sapientiam suam creaturas suas constituerit in *Fontes secundarios* subordinatorum Bonorum, quatenus nempe per illas media ad Amorem Dei promovendum & confirmandum possunt suppeditari, eatenus illae etiam objectum Amoris fieri possunt. Catachrestice hic Amor ad creaturas irracionales extenditur, quoniam illae nihil sponte sua praebent, nulliusque communionis cum mente rationali, adeoque nullius *Amoris reciproci* capaces sunt. Quare *Amor hic secundarius*, quem ipsum facile liquet in Amorem Dei totum resolvi, in solis *creaturis rationalibus* terminatur.

XVIII. Inter creaturas racionales egomet *Proximus mihi ipse sum.* Quare cum Amore Dei nihil magis immediate cohaeret, quam AMOR SUI IPSIUS, qui in Amore Proximi ab ipso Legislatore supponitur *Matth. XXI. 39.* Quamvis enim homo non solum sit *creatura nuda &*
ina-

inanis, sed etiam *corrupta*, nihilominus objectum aliquod amoris in se invenit.

(1) Quoniam *omnis creatura* in se spectata *bona est* 1. Tim. IV. 4.

-(2) Quoniam a seipso adminiculum proximum post Deum ad Bonum Summum obtinendum exspectare potest, sive *non sit regentur*, per facultates naturales ad recipiendam imaginem Dei idoneas Gen. IX. 6. sive *sit regentur*, quod hic supponitur, per *imaginem Dei*, quæ est imago Entis pulcherrimi omnique amore dignissimi, cujus in homine productio omnia opera Dei *valde bona* reddidit Gen. I. 21.

XIX. Extra nos occurrunt alia subjecta rationalia, tam *remotiora*, *Angeli boni*, quos non solum existere, sed etiam commercii nobiscum ad gloriam Dei capaces esse, ex Revelatione constat, tum *propinquiora*, *Homines*, quos ut *Proximos* nobis considerare debemus. Et hinc objectum novum Amoris nascitur, quod AMOREM PROXIMI nominamus Levit. XIX. 18. 34. Idoneum hic iterum objectum est, tum quod a nobis ametur, quia nobis similis est, tum quia per commercium, quod nobis cum Proximo per sensuum linguæque usum intercedit, Proximum excitare & ab eo reciproce incendi ad Deum glorificandum possumus.

XX. Latissime autem hoc objectum patet, quoniam & *omnes species*, omnesque in singulis ordinibus *partes* certo ordine amplectitur.

(1) Quoad omnes *species* hic comprehenduntur

(a) *Amici* æque ac *inimici* Matth. V. 46.

O 5

(b) Inter

(b) Inter amicos tam illi, quibuscum in *cognatione carnali* sive naturali sive acquisita; quam illi, quibuscum in *cognatione spiritali* sumus constituti, Gal. vi. 10. 1. Theff. 111. 12. 2. Petr. 1. 7.

(2) Quoad singula *individua* tam anima quam corpus objectum Amoris est; proprie tamen *anima* tantum Proximi, *corpus* autem non nisi propter animam, cui domicilium præbet.

XXI. *Actus Amoris veri* totam voluntatem occupat. Neque enim *velle* reapse aliud est, præterquam *amare*. Quare sub se comprehendit

(1) Quoad *judicium*,

(a) Ut *Bonum verum* pro tali reputetur, omnibusque Bonis apparentibus præponatur.

(b) Ut justum tam Bono summo, quam subordinato pretium statuatur, convenienter ordini, in quo est positum,

(2) Quoad *propensionem*, ut convenienter huic iudicio procedatur, quod fit, quando fertur in *unionem* cum Bono, sive *acquirendam*, quando & quatenus adhuc abest, ac nihilominus legitime possideri potest; sive *possidendam* ac *conservandam*, quando & quatenus jam est exhibitum. Cum autem omnis *unio* fit *reciproca*, hinc ad *Amoris veri* exercitium pertinet, ut per illam unionem non solum in Bonum *amantis* sed etiam *rei amata* tendat; ut adeoque non solum nostram perfectionem per Bonum, in quod ferimur, promoveamus, sed ipsius quoque illius Boni perfectioni studeamus, & hoc pacto, quod ab illo accipimus, ei reddamus.

XII. Universum hujus Amoris exercitium
Scri-

Scriptura generali nomine $\Psi\alpha\sigma$, $\alpha\gamma\iota\acute{o}\tau\eta\tau\alpha$, $\alpha\gamma\iota\alpha\sigma\acute{\upsilon}\nu\eta$, SANCTITATEM appellat, voce a *separando* dicta & ad separationes Legales alludente. Colludit vox $\sigma\eta\eta\epsilon\tau\eta$, $\kappa\alpha\theta\alpha\rho\acute{o}\tau\eta\varsigma$, puritas, a qua prope abest $\alpha\gamma\iota\acute{o}\tau\eta\varsigma$, castitas. Magis proprium significatum habet $\eta\sigma\eta\epsilon\iota\sigma\tau\eta\varsigma$, *studium bene faciendi*, $\delta\iota\kappa\alpha\iota\circ\sigma\acute{\upsilon}\nu\eta$ iustitia, $\epsilon\upsilon\theta\upsilon\tau\eta\varsigma$, *rectitudo*.

XXIII. Tot nominibus insignitur Virtus illa, in qua summum decus mentis rationalis consistit, quæ constat *firmitate voluntatis proposito per Spiritum sanctum secundum imaginem Dei mediante Evangelio producto, ad volendum atque operandum convenienter natura, quam a Deo accepit & per regenerationem recepit, nec non ordini in quo a Deo est posita;* quo pertinet, ut ab una parte Deum tanquam summum Bonum supra omnia amet, reliqua autem nonnisi in subordinatione ad Deum, ab altera parte se separet a quibuscunque, quæ hunc ordinem turbare, ac ab hoc fine avertere possunt.

XXIV. Quod productionem hujus Sanctitatis concernit, opus singulare Dei est, qui inde Israël *Sanctus & Sanctificator* audit Exod. xxxi. 13. Levit. xx. 8. xxi. 8. &c. & sigillatim *Spiritus Dei* 1. Petr. i. 2. 1. Cor. vi. 11. qui inde epitheton *sancti* per emphasin gerit. Idem Deus est summum exemplar Sanctitatis Levit. xi. 44. xix. 2. Verbum autem Evangelii non solum ejus norma, sed etiam instrumentum est Joh. xvii. 17.

XXV. Virtus ipsa latissime primo quoad *subiecta* per varias actiones se exferit.

(1) Incipit ab internis animæ facultatibus

&

& cor reddit purum Matth. v. 8. Ps. LXXII. 1. atque inculpatum in *sanctimonia coram Deo*, hinc ab amore peccati & odio veri Boni avocando, inde intellectum cognitione, iudicium aestimatione, voluntatem desiderio veri Boni implendo.

(2) Porro se diffundit per omnes actiones externas, seu *totam conversationem* 1. Petr. I. 19. sic ut *purificatio manuum* purificationi cordis jungatur Ps. XXIV. 4. Jac. IV. 8. & ipsum *vas corporis* in *Sanctificatione* possideatur 1. Thess. IV. 4. Confer Rom. XI. 19. XI. 1. 2. Cor. VII. 1.

XXVI. Inde jam apparet, quam late *objectum* Sanctitatis pateat. Cum enim restitutio peccatoris in pristinum Sanctitatis decus nequeat fieri, nisi instituat separatio ab illo Fine, circa quem per spurium Amorem creaturæ versabatur, hinc involvit

(1) Quoad præcedentem corruptionem omnis Amoris heterogenei extirpationem, sive ille falsum Bonum pro vero sectatus erat, sive in verum Bonum ordine perverso tetenderat.

(2) Quoad novam formam, quam voluntati inducit, seriam atque constantem cum vero Bono in iusto ordine unionem. Et hoc pacto id, quod *Amor Dei*, *nostri ipsius* ac *proximi* appellatur, nonnisi diversi Sanctitatis rami sunt, quibus pro objectorum varietate diversimode actiosa est.

XXVII. AMOR DEI absolvitur tali *actuositate voluntatis*, qua in unionem cum Deo Triuno acquirendam conservandamque tendit. Missis ergo distinctionibus amoris *concupiscentia* & *complacencia*,

nec

nec non *amicitia & obedientia*, similibusque, totam actuositatem Amoris Dei, quæ reliquas omnes involvit, consideramus ut *Amorem unionis*: atque eapropter hic distincte exponendum erit, tum quanam sit *Unionis* credentium cum Deo indoles, tum quomodo *Amor sanctus* circa illam versetur.

XXVIII. UNIO credentium cum Deo convenienter naturæ *mentium* in sacris describitur ut *Status Amicitie*, nec non *Confederationis*; & quoniam propter lapsum ille succedit *Statui inimicitie*, eapropter pressius consideratur ut *Status Reconciliationis & Pacis*, ad quem duo referimus, *Similitudinem naturæ & actualem Communionem*.

(1) *Fundamentum* Unionis est, quod causa omni inimicitie per Sanguinem & Spiritum Christi sublata per collatam *Imaginem* adeoque reditam *Similitudinem Dei* pristina gloria hominis, quæ ad Communionem cum Deo idoneum reddidit, sit restituta.

(2) *Forma* autem Unionis hujus absolvitur per *reciprocam Communionem*, quæ cum Similitudine conjungitur 1. Joh. 1. 7. *Si in luce ambulamus, sicut ipse Lux est, communionem habemus mutuam*. Communio hæc concernit tam *Bona*, quia Deus peculium credentium est, & credentes Dei peculium sunt; quam *Officia amoris*, per quorum præstationem Deus in ipsis, & ipsi in Deo manent 1. Joh. iv. 15. 16. Sic Jehova est *suis in Deum*, & illi *ipsi sunt in populum*.

XXIX. Nec tantum Unio hæc relationem habet ad Deum in genere consideratum, sed etiam ad *Trinitatis* singulas personas. Speciatim Scriptura

ptura commemorat *communione cum Patre & Filio* 1. Joh. 1. 3. Joh. xiv. 20. 21. 23. xvii. 26. quæ eadem est *communio Spiritus sancti* 2. Cor. xiii. 13. quia Spiritus Sanctus hujus communione cum Patre & Filio *author & conservator* est. Cæterum per hoc ipsum in ejus quoque *communione* fideles versantur. Sic singulæ personæ thesauros suos ad salutem peccatoris conferunt, & qua tales a fidelibus agnoscuntur atque celebrantur.

XXX. Porro *gradus* in hac *Unione* distinguuntur. Perfecta erit in futura vita, ubi *Deus erit omnia in omnibus* 1. Cor. xv. 28. Imperfecta est in hac vita, diversosque iterum profectus habet.

(1) Quoad totam Ecclesiam. *Communio* arctior est in N. T. quam fuit in V. T. Ps. xxv. 14. Lxv. 5. Cant. 1. 4. 2. Cor. vi. 16 -- 18. Ephes. 11. 18. 19.

(2) Quoad singulos fideles incipit a prima fidei productione, & cum progressu operis gratiæ crescit, quoniam tota occupatio regeni est perpetua *ambulatio cum Deo* Gen. v. 22. vi. 9.

Hinc sequitur, quod fideles certo respectu *Unionem* suam cum Deo ut jam *factam*; sed alio, ut porro *perficiendam* considerent.

XXXI. Circa hanc *Unionem* ergo Amor Sanctus ita versatur, ut voluntatem impellat ad omnia, quibus illa, quatenus jam est obtenta, *conservari*, quatenus autem adhuc expectatur ac desideratur, *obtineri* atque ita *arctior* indies reddi potest. Hinc

(1) Supponit in intellectu cognitionem Dei ut
ama-

amabilis in Christo, in quo mundum sibi reconciliavit, & *Summum Bonum* peccatoris esse vult.

(2) Involvit in voluntate

(a) Quoad *judicium*, HONOREM, qui Deo dandus 1. Sam. II. 30. Apoc. IV. 11. ut Deus tanquam summe amabilis *estimeatur*, omnibus creaturis preferatur, atque summa beatitudo nostra in ejus communiione collocetur.

(b) Quoad *propensionem* ejus, DILECTIONEM in sensu arctissimo sumtam, atque immediate in Unione sui cum Deo defixam; quo pertinet, ut, quatenus ad hanc unionem se vocatam aut initialiter introductam sentit, summis incedat *letitiis*; quatenus autem adhuc debet aut curare, ne sensum hujus unionis perdat, aut ulteriorem ejus gradum desiderare, omnia *media* adhibeat, quæ eo faciunt.

XXXII. Horum *mediorum exercitium* latissime patet. Nam

(1) Comprehenditur sub his *Mediis* conservatio omnium præceptorum Dei. *Hic est amor Dei, ut præcepta ejus observemus* 1. Joh. v. 3. Confer 11. 5. Joh. xiv. 15. 23. 24. Hinc hæc duo conjunguntur Exod. xx. 6. Deut. x. 12. xi. 1. xxx. 16. 19. 20. Dan. ix. 4. Id tantum observari debet, quod quædam Media sint *proxima*, quædam *remota*. Ad illa spectant omnia specialiora officia, per quæ Amor Dei demonstratur. Hæc autem officia etiam nobis & proximo debita involvunt.

(2) *Ufus* autem illorum Mediorum omnes facultates mentis & corporis occupat, secundum illud Deut. vi. 5. *Diliges Jehovaham Deum tuum ex tota anima tua* וְבָכֵל מְאֹדָּךְ & *ex toto tuo valde,* cu-
jus

jus paraphrasin Servator dedit Marc. XII. 30. Luc
x. 27.

XXXIII. His officiis sincerus *Dei Amor* quoad
singulas personas SS. Trinitatis defungi debet.
Cum enim uno obtutu sibi singularum gloriam
nostra mens finita proponere nequeat, & ipsa
Scriptura distincte earum relationes atque opera-
tiones enumeret, hinc Patrem, Filium, Spiritum
Sanctum, quamvis non divisim, distincte tamen
contemplari, singulis gloriam dare, in singulis
deliciari, cum singulis se unire, singulis se in
obsequium tradendo, non solum fidelibus incumbit,
sed etiam maximè privilegii loco ab illis ha-
bendum est.

XXXIV. Quoad *gradus Amoris Dei* notari de-
bet, illos non tam in ipso voluntatis *proposito*,
quam in ejus *effectus* occurrere. Qui Deum sin-
cere amat, non potest plus, minusve velle, quam
ut cum Deo *solo*, ruptis omnibus aliis vinculis
carnis, unitus, *totum* pro modulo creaturæ Deum
possideat, & *totus* a Deo per totius voluntatis ejus
implementum possideatur. Sed effectus sunt ali-
quando *minores* aliquando *maiores*.

XXXV. *Minores*, ab utraque parte apparent.

(1) *Active*, quando sive *interne* non experitur
debitam inter objecti magnitudinem & amoris
vehementiam proportionem; sive *externe* actioni-
bus congruis illam non manifestat, quo pacto a-
nima videtur *Dei oblita esse* Deut. vi. 12. Psalm.
xlii. 18. & ubi id obtingit, quando jam uberi-
or Amoris mensura adfuit, *amoris primi omisso*
Apoc. ii. 4. nuncupatur.

(2) A parte Dei, quando aut sensus divini a-
moris

moris interne per propinquitatem ejus & Spiritus ejus in cordis motus influxus, præcipue inter exercitia pietatis, non animadvertitur, aut reminiscentiæ divinæ experimenta in afflictionibus tam corporis, quam animæ defunt, quod tanquam oblivio Dei Ps. XLIII. 2. LXXVII. 10. Jer. XLIX. 14. & occultatio faciei ejus Ps. LXXXIX. 47. & longinqua ejus ab anima remotio Psal. XXII. 2. consideratur.

XXXVI. Majores effectus occurrunt in illis:

(1) Qui active per vehementiam Amoris erga Deum ita sunt impleti, ut *egroti amore sint* Cant. 11. 5. atque eo *constringantur* 2. Cor. v. 14. quæ cordis dispositio ubi adest, illic etiam *κόπῃ* ἢ *ἀγῶνις* labor amoris externæ apparet Hebr. vi. 10. & *ultima abundantiora prioribus* redduntur Apoc. 11. 19.

(2) Quibus datur *passive* in sensu præsentiaæ divinæ in anima gaudere atque favoris Dei signa evidentiora per sustentationem opem & solamina ejus experiri, qua in re *propinquitas* Domini consistit Psalm. XXXIV. 19. LXXIII. 28. CXLV. 18.

XXXVII. Cæterum minimus Amoris Dei gradus ita se habet, ut per *criteria* certa ab *Amore spurio* possit distingui. Ad similitudinem Amoris sinceri hic sæpe appropinquat, non solum per externa amoris exercitia Matth. xxv. 44. 1. Cor. xiii. 3. sed etiam per aliquod desiderium Unionis cum Deo, quin etiam per vœtum incrementi in Sanctitate, ut medii ad communionem cum Deo. Nihilominus ab iis veri Amatores Dei distant.

P

(1) Quia

(1) Quia non coacte sed cum summa lubentia Deum amant.

(2) Quia ea propter intime affliguntur, quando in amando Deo tot defectibus se laborare animadvertunt.

(3) Quia Sanctitatem non solum ut Medium ad Summum Bonum possidendum, sed ut ipsum Bonum super omnia per naturam suam amabilem considerant.

XXXVIII. AMOR SUI IPSIUS legitimus, naturali contradistinctus, est ille habitus regentis, quo se tanquam creaturam singulari excellentia & aptitudine ad Deum glorificandum præditam agnoscens, hanc veram sui ipsius præstantiam studiose conservare ac promovere vult.

XXXIX. Amor hic supponit, ut quis ex sui ipsius cognitione, quid veram præstantiam suam constituat, quousque illius compos evaserit, quid ipsi desit, quid adhuc sperare possit, colligat. Involvit autem

(1) Judicium præstantiæ huic conveniens, seu Honorem, quem nobis ipsis debemus. 1. Thess. 1 v. 4. ut creaturis rationalibus, præcipue, quando accedunt supernaturalia gratiæ divini dona; ex quo sollicitudo de vero animi thesauro acquirendo aut conservando gignitur.

(2) Propositum sincerum, per quod vult, ut sibi ipsi bene sit, atque pro ratione Boni, sive id tanquam præsens, sive tanquam absens consideret, operatur.

(a) Quatenus enim istud præsens animadvertit, sibi ipsi benedicit, in sinu suo gaudet, & quod possidet, pro virili conservare studet.

(b) Qua-

(b) Quatenus autem Bonum istud aut ex parte aut in totum *absens* & tamen *comparabile* considerat, Media legitima serio amplectitur, quæ ejus possessionem præstare vel promovere possunt.

XL. Et hæc *legitima Philantia* indoles illam abunde distinguit a *spuria*, quam Lib. I. cap. VIII. §. 9. descripsimus. Addi tamen potest ordo, in quo occurrit. Nam *Philantia legitima* ex Amore Dei nascitur & in eo definit, eique intime unita est, cum *Philantia vitiosa* Amorem Dei destruat & evertat.

XLI. AMOR PROXIMI est habitus ille voluntatis sanctificatae in regenito, quo in unionem cum eo, pro indole diversorum, quæ ipsi cum eo intercedunt, vinculorum tendit, ut conjunctis viribus sibi invicem ad Deum glorificandum adminiculum præbeant.

XLI. In hoc Amore Proximi supponitur.

(1) Ut eum *similem mihi* agnoscam, unde non solum naturalis propensio ad eum amandum oritur, quia similis simili gaudet, sed etiam eadem facultas celebrandi Deum, quam in me ipso deprehendo, ei est adscribenda.

(2) Ut inde colligam, illum in eundem *Finem* mecum esse productum, adeoque quoniam vis unita fortior, facultate ejus conjuncta cum mea, communem illum *finem* eo certius pleniusque ab utroque obtentum iri.

(3) Ut ex hac & facultatum & *Finis* paritate inferam, *Amorem mei ipsius* esse veram normam, secundum quam *Proximus* diligendus est Matth.

VII. 12.

P 2

XLIII.

XLIII. Quare id, quod *Amor Proximi* involvit, huc redit.

(1) Ut Proximum tantum *estimem*, quantum me ipsum: & si forte præter eandem mecum naturæ indolem dona quædam singularia a Deo acceperit, ut illa tanti in Proximo faciam, quanti in me ipso habiturus essem, si Deus mihi illa concessisset. Hic est *Honor*, qui præstandus omnibus præscribitur 1. Petr. 11. 17. quamvis pro vario excellentiæ, in qua Deus unumquemque posuit, gradu, ille etiam diversimode se habeat.

(2) Ut sicut nos ipsos, ita & alios *ex mundo corde intense diligamus*. Petr. 1. 22. illam dilectionem opere ipso demonstramus 1. Joh. 111. 18. Quo pertinet

(a) Ut *eundem Finem* circa Proximum quaramus obtinere, quem nobis ipsis debemus, nempe Summi Boni in plena cum Deo communionem possessionem.

(b) Ut *eadem Modo* pro Proximo hunc Finem sectemur, quo pro nobis ipsis, cum eadem tum *virium* circa mediorem usum *intensione* tum *constantia*, ita ut ne læsi quidem ab hac dilectione cessemus.

XLIV. Quod si tamen casus occurrant, in quibus aut nostra aut Proximi cura postponenda, in genere certum est, quod cura nostri ipsius præcedere debeat. In casibus autem specialioribus observanda erit illa subordinatio, quam Waldenses literis A. 1539. ad Oecolampadium datis ita expresserunt: *Charitatem sic ordinamus, ut supra omnia, etiam propriam animam, Deum unusquisque diligat: post quem supra cætera omnia ani-*
mam

nam propriam : post hanc vero proximi corpus magis, quam res proprias, unusquisque amet, docemus.

XLV. Inde jam porro conficitur, quid in se involvat AMOR ANGELORUM BONORUM, qui secundum Scripturam sacram fidelium conservi sunt, sed naturæ non solum magis a nobis *divisa*, verum etiam æque ac ANIMÆ CONSUMMATORUM JUSTORUM excellentioris. Ea propter & Amorem ab amore nostri & Proximi aliquantum differentem requirunt.

(1) *Judicio majorem illis honorem debemus.*

(2) *Voluntate eousque in unione cum illis eniti fas erit, quousque per illa, quæ de natura eorum revelata sunt, fieri potest.*

XLVI. Omnes hi Amoris gradus sibi invicem uniti sunt certo ordine. Nam Amor Dei Amorem creaturarum & *involvit et limitat.*

(1) *Involvit*, quia qui Deum amat etiam creaturas amabit, quas Deus amare jussit; idque eo magis, quoniam nihil aliud in creaturis amat, quam vestigia perfectionis divinæ, & quod per eas glorificatio Dei promoveri queat. Unde Amor Proximi est criterium Amoris divini Rom. xiiii. 8. 1. Joh. iv. 7. 20, 21. & utrumque præceptum eatenus *æquale* est Matth. xxii. 39.

(2) *Limitat*, quia Amoris Dei præceptum est *primum & maximum.*

(a) *Primum*, quoniam creatura supponit Creatorem. Amor Creatoris adeoque Finis est Amoris Creaturæ. Unde in tantum Creatura amanda, in quantum ad hunc Finem facit. Et si quæ Creatura ad hunc scopum per naturam suam

nequit referri; illa non amanda, verum odio habenda est. Hinc legitimum est *odium Diaboli* & omnium improborum in terra & inferno, tanquam instrumentorum ejus, secundum inimicitiam in Paradiso positam Gen. 111. 15. Psalm. cxxxix. 21, 22. Quatenus tamen impii in terra adhuc converti possunt, odium hoc non tam *personas*, quam *peccata* eorum concernit 1. Joh. v. 16.

(b) *Maximum*, quia quanto Creator major est creatura tanto intensiorem affectum meretur.

XLVII. Sic ordinatus *Sanctus Amor* maximi in catena virtutum momenti est, & tanquam *vinculum perfectionis* considerari debet Col. 111. 16, quod non solum res omnes existentes, Deum atque opus ejus, cælum & terram, legitimo vinculo conjungit, sed etiam nexum solidum, firmumque inter omnes actiones legitimas singulorum individuorum facit.

(1) Cum *Conversione, Fide, Spe*, ita intime cohaeret, ut earum formam constituat atque infallibile criterium exhibeat.

(a) Cum *Conversione*, quia nullus ejus actus sine *amore* esse debet, cum vel prima peccati in sua vera fœditate agnitio, & tristitia inde nata supponat primas redeuntis illius amoris scintillas.

(b) Quomodo substantia *Fidei* Amorem hunc involvat, ex dictis Cap. 111. §. 24. 42. liquet.

(c) Sed nec *Spes* nisi per hunc Amorem est legitima, quia Bonum, quod desiderando expectat, nihil aliud, quam perfectior unionis cum Deo gradus est.

(2) Quomodo autem hic idem *Amor* tanquam
alina

alma radix per omnia reliqua officia se pandat, ex
 ipsis diversis ejus *ramis* liquet, quos enarravimus.
 Adde quod nulla possit esse Virtus Cardinalis,
 quæ singularum actionum bonarum essentiam
 constituit, nisi Amore hoc sit imprægnata. Ne-
 que enim *Finis legitimus* est, nisi Summum illud
 Bonum, in quod hic Amor tendit, neque *Via le-
 gitima* ad illum obtinendum, nisi per *Media*,
 quæ hic Amor suppeditat.

XLVIII. Et certe si *officium* hoc sancti Amoris
 in se spectetur, argumentis id suadentibus non
 solum Ratio, sed etiam Scriptura in omnibus pa-
 ginis abundat. *Ex eo pendent Lex & Propheta*
 Matth. xxii. 40. Adde Rom. xiii. 10. I. Tim.
 i. 5.

(1) Nihil est *justius* ratione *Dei*. Cum enim
 Amoris legitimi exercitium *Sanctitatem* veram
 conficiat, hinc omnia, quæ *Sanctitatem* commen-
 dant, tanquam maxime essentialem partem ima-
 ginis divinæ, & ad Deum glorificandum necessa-
 riam, & beneficiis gratiæ præsertim sub Oecono-
 mia Novi Testamenti omnino convenientem, pro
 hoc *Amore* perorant. Confer argumenta, qui-
 bus Conversionis necessitatem adstruximus Cap. ii.
 §. 52. sq.

(2) Nihil est *æquius*, quoad nos *ipso*s. Neque
 enim voluntati humanæ aliquid præscribi potest,
 quod magis cum natura ejus conveniat; & quod
 jucundius sit, quam *amare* id, quod *amabile* est.
 Unde ex nulla re magis liquet, quam *suave ju-
 gum* Evangelium imponat, quam quod hunc A-
 morem præcipiat. Sic revera *fimbria amoris* Deus
 populum suum *trahit* Hof. xi. 4.

XLIX. Sigillatim fas est super omnia *amare Deum in Christo reconciliatum.*

(1) A parte Dei hoc inculcant

(a) Omnia argumenta, quibus Lib. 1. cap. 8. probatum est, Deum esse *Summum Bonum.*

(b) Speciatim *Beneficiorum* divinorum in nos collatio *Gratitudinem* exigit, cujus prima Lex est, ut eorum Author redametur Joh. iv. 19. *Horum Beneficiorum & multitudo & magnitudo* nos constringit.

(a) *Multitudo* omnem numerum exsuperat, quando percententur Beneficia tam *Naturæ*, quam *Gratiæ*; quibus comprehenditur, non solum quicquid ad *acquisitionem salutis* ab aeterno & in tempore, sed etiam, quicquid ad *applicationem* ejus in cordibus credentium præsertim sub N. T. *Oeconomia* pertinet.

(b) *Magnitudo* omnem ingenii aciem transcendit, quando & Collatoris *Majestas*, & eorum, quibus indulgentur, *indignitas*, & ipsorum *Beneficiorum pretium*, & *modus*, quo comparata sunt, perpenditur.

(2) A parte nostra crescit obligatio, quoniam amando Deum, maximum Amorem nobis ipsis exhibemus.

L. Jam vero & *se ipsos amare* fideles sunt obstricti.

(1) Quamvis a natura in seipsis nihil deprehendant, nisi quod odio dignum est, ex quo tamen prima *scintilla sinceri desiderii* in ipsis suscitata fuit, Deo hunc honorem debent, ut illam in se æstimare, seque propter illam ut novum initium imaginis divinæ diligere incipiant.

(2) Ni-

(2) Nihil *equius*, quam suam veram perfectionem promovere, eoque, ut qui illam negligit, inter stultos, quin vefanos reputandus sit.

LI. His suppositis facile est probatu, quod quascunque *alias creaturas* rationales, quibuscum ad gloriam Dei uniri possumus, *amare* debeamus. *Amor Dei* exigit, ut vestigia Dei in illis maximi faciamus. *Amor nostri*, ut & *media*, per quæ promoveri perfectio nostra potest, in usum nostrum convertamus, & *beneficia*, quæ per illa media in nos derivantur, amore reciproco compensemus.

LII. Præ aliis tamen *Proximus amandus est*.

(1) Ita postulat sanctissimus ille Dei ordo, quo ex *uno sanguine* totum genus humanum propagari voluit.

(2) Eo incitat exemplum tum Dei 1. Joh. 1v. 7. tum Christi Eph. v. 2. 25. Joh. xiiii. 14. 15. 34. Utrique paria in hoc amore facere nunquam possumus 1. Joh. 1v. 10. 11. Joh. xv. 12. 13. 1. Joh. 111. 16.

(3) Quare vel maxime eo nos invitat Oeconomia N. T. in qua Amoris, quem Deus erga hostes suos exhibuit, maxima specimina sunt exhibita, omnisque *inimicitia* cum causa ejus sublata, & muro intergerino gentium destructo, interiit.

(4) Proximum propius, quam alias creaturas cognoscimus; & ad commercium cum eo habendum natura nostra magis est accommodata. Merito erga ille primas in amore nostro partes præ omnibus creaturis habet.